Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2013-25 d.d. 28 januari 2013
(mr. B.F. Keulen, voorzitter, mr. R.J. Verschoof en mr. A.W.H. Vink, leden en mevrouw mr. F.E. Uijleman, secretaris)

Samenvatting

Beleggingsverzekering, uitstel van pensioeningangsdatum. Consument stelt dat Aangeslotene tekort is geschoten in de nakoming van de verzekeringsovereenkomst door geen medewerking te verlenen aan zijn verzoek tot uitstel van de pensioeningangsdatum tot zijn 70ste verjaardag. Daarnaast stelt Consument dat de verzekeraar zijn zorgplicht heeft geschonden door niet te waarschuwen voor de sterke waardedaling van zijn beleggingen en door niet te adviseren te switchen naar een minder risicovol beleggingspakket. De Commissie oordeelt dat Aangeslotene geen medewerking kon verlenen aan het verzoek van Consument tot vaststelling van de pensioeningangsdatum op zijn 70ste verjaardag , omdat niet was voldaan aan de voorwaarde in de regelgeving dat sprake moet zijn van een dienstbetrekking die doorloopt na de oorspronkelijk voorziene pensioendatum. Verder overweegt de Commissie dat de tussen partijen gesloten overeenkomst geen verplichting voor Aangeslotene meebracht Consument actief te adviseren aangaande de door hem gekozen beleggingscombinatie en dat ook de zorgplicht van Aangeslotene niet zover strekt dat van haar kon worden gevergd dat zij uit eigen beweging met Consument contact opnam teneinde hem voor waardedaling van de beleggingen te waarschuwen dan wel hem te adviseren de waardedaling van de beleggingen te beperken door te switchen naar een behoudender beleggingspakket. De Commissie wijst de vordering af.

Consument,

tegen

Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V., gevestigd te Rotterdam, hierna te noemen Aangeslotene.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar reglement en op basis van de volgende stukken:
- het dossier van de Ombudsman Financiële Dienstverlening;
- het door Consument ondertekende vragenformulier van 13 december 2011;
- het verweerschrift van Aangeslotene;
- de repliek van Consument;
- de dupliek van Aangeslotene.

2. Overwegingen

De Commissie heeft het volgende vastgesteld.
Tussenkomst van de Ombudsman Financiële Dienstverlening heeft niet tot oplossing van het geschil geleid.
Beide partijen zullen het advies van de Commissie als bindend aanvaarden.
Partijen zijn opgeroepen voor een mondelinge behandeling op 12 november 2012 en zijn aldaar verschenen.

3. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten:

3.1. De voormalig werkgever (hierna: werkgever A) van Consument heeft met ingang van 1 januari 1998 ten behoeve van haar werknemers een collectieve pensioenregeling afgesloten bij Aangeslotene (polisnummer 0).
In de verzekeringsovereenkomst staat, voor zover relevant, het volgende:
"ARTIKEL 7. BELEGGINGSFONDSEN.
1. De premies en koopsommen voor de verzekeringen van pensioenkapitaal zullen naar keuze van de betrokken verzekerde worden belegd in (een combinatie van) de door Nationale-Nederlanden gevoerde beleggingsfondsen te weten: (…), alsmede eventuele andere nog door Nationale-Nederlanden te introduceren fondsen, afhankelijk van de leeftijd van de verzekerde volgens een van de letters als hierna omschreven.

leeftijd verzekerde	combinatie
– 40	F
41 – 45	E
46 – 50	D
51 – 55	C
56 – 60	B
61 – 65	A.

Beleggingsfonds:	kolom met percentages van deelneming in de verschillende fondsen					
	A	B	C	D	E	F
Rente Fonds	60	30	20	10	-	-
InterRente Fonds	-	20	20	20	10	-
Aandelen Fonds	-	20	20	30	30	30
Nederland Fonds	-	-	20	30	30	30
Verre Oosten Fonds	-	-	-	-	10	20
Vastgoed Fonds -	-	-	-	10	20	
Euro Fonds	40	30	20	10	10	-
	100	100	100	100	100	100

(…)

3. Nationale-Nederlanden zal bij het sluiten, wijzigen of beëindigen van verzekeringen van pensioenkapitaal uitsluitend afgaan op mededelingen van de verzekeringnemer dan wel mededelingen van de verzekerde, doch uitsluitend ten aanzien van de beleggingskeuze als in het voorgaande lid 1 van dit artikel bedoeld, die door de verzekeringnemer schriftelijk bevestigd zijn. (…)

5. De verzekerden hebben één keer per jaar de mogelijkheid wijziging aan te brengen in hun eerder gemaakte keuze ten aanzien van de fondsencombinaties c.q. het fonds waar de toekomstige premies en/of koopsommen in belegd zullen worden (…).

ARTIKEL 14. EINDE VAN HET DEELNEMERSCHAP IN DE PENSIOENREGELING.

1. Indien het deelnemerschap van een verzekerde in de pensioenregeling van de verzekeringnemer vóór de flexibele einddatum van de verzekering eindigt, heeft de verzekerde het recht de verzekeringen voort te zetten op alsdan nader met Nationale-Nederlanden overeen te komen tarieven en voorwaarden. (…)."

Verder staat in Bijlage 1 van de verzekeringsovereenkomst:

"A. SOORT VERZEKERINGEN.

1. Pensioenkapitaal bij leven.

Pensioenkapitaal bij leven, beschikbaar komend bij in leven zijn van de verzekerde op de flexibele einddatum van de verzekering. Onder flexibele einddatum wordt verstaan de 1e van de maand waarin de verzekerde de leeftijd van 65 jaar bereikt of een vroegere of latere datum doch niet vroeger dan de 1e van de maand waarin de 60e verjaardag van de verzekerde valt en niet later dan de 1e van de maand waarin de 70e verjaardag van de verzekerde valt. De vervroegde of uitgestelde einddatum zal steeds op de 1e van de maand worden vastgesteld. (…)."

3.2. Werkgever A heeft aan haar werknemers een brochure verstrekt met daarin een toelichting op de bij Aangeslotene ondergebrachte pensioenregeling. In de brochure staat, voor zover relevant, het volgende:

"***Wat gebeurt er met de ingelegde bijdrage ?***

Voor de opbouw van het pensioenkapitaal is gekozen voor de beleggingsverzekering van Nationale-Nederlanden. Met de bijdrage worden participaties in door u te kiezen beleggingsfondsen aangekocht. Deze participaties volgen de waarde-ontwikkeling van de fondsen waarin u deelneemt. Op de pensioendatum dient u met het beschikbaar komende kapitaal pensioen aan te kopen.

Hoe weet ik wat ik op enig moment heb opgebouwd?

Periodiek krijgt u een overzicht waarop uw opgebouwde waarde op dat moment wordt weergegeven alsmede een daarop gebaseerd voorbeeld voor uw oudedagspensioen. (…).

Wat gebeurt er met uw storting?

(…) koopt met uw inleg participaties aan in beleggingsfondsen (na aftrek van kosten). De waarde van een participatie is afhankelijk van de waarde-ontwikkeling van het fonds dat u heeft gekozen. U bepaalt namelijk zelf hoe uw storting wordt belegd. (…).

Beleggingsfondsen

Wij bieden u de keuze uit een zestal pakketten (…) die zijn samengesteld uit een selectie van de volgende 9 beleggingsfondsen (…).

Voor een volledige omschrijving van deze fondsen verwijzen wij u naar bijgaand overzicht.

Aan elk beleggingspakket is een adviesleeftijd gekoppeld (A: 60-65 jaar, B: 55-60 jaar, C: 50-55 jaar, D: 45-50 jaar, E: 40-45 jaar en F: <40 jaar).

Deze beleggingspakketten lopen van behoudend via gemiddeld naar een progressief beleggingsprofiel (risico mijdend -> risico dragend).

U dient zelf aan te geven indien u van beleggingspakket wilt veranderen. (…)

	Adviespakketten						
Beleggingsfonds	A	B	C	D	E	F	Vrij
Mix Fonds							
Geldmarkt Fonds							
Rente Fonds	60%	30%	20%	10%			
InterRente Fonds		20%	20%	20%	10%		
Aandelen Fonds		20%	20%	30%	30%	30%	
Nederland Fonds			20%	30%	30%	30%	
Verre Oosten Fonds					10%	20%	
Vastgoed Fonds					10%	20%	
Euro Fonds	40%	30%	20%	10%	10%		
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	

Samengevat	A	B	C	D	E	F	Vrij
Risico mijdend	100%	80%	60%	40%	20%		
Risico dragend		20%	40%	60%	80%	100%	

Gaande van pakket A naar pakket F neemt het risico toe doordat er meer geld wordt belegd in risicodragende beleggingsfondsen.
De koersen van de diverse beleggingsfondsen worden dagelijks gepubliceerd in de landelijke dagbladen of zijn op te vragen via de (gratis) koerslijn. (…).
Switchen tussen fondsen is mogelijk
Het anders (tussentijds) verdelen van uw belegde vermogen over de beschikbare fondsen is mogelijk. (…).
Beëindiging deelnemerschap
(…)
U kunt zelf kiezen wanneer u het opgebouwde bedrag uitgekeerd wilt krijgen (met inachtneming van de fiscale regelgeving hieromtrent en de ruimte van de regeling).
(…..)"

3.3. Consument heeft gekozen voor beleggingspakket D. Per 1 september 1998 is zijn dienstverband met werkgever A beëindigd en is de pensioenverzekering van Consument premievrij gemaakt.

3.4. Consument is vervolgens in dienst getreden bij een andere werkgever (hierna: werkgever B). Van 1 september 1998 tot en met 31 december 2000 heeft Consument deelgenomen aan de pensioenregeling van werkgever B die ook was ondergebracht bij Aangeslotene. Per 1 juni 1999 is de in dit verband gesloten verzekering omgezet in een beleggingsverzekering (polisnummer 00). Consument heeft ten behoeve van deze verzekering weer gekozen voor een verdeling over de beleggingsfondsen conform beleggingspakket D.

3.5. In 2000 heeft Consument verzekeraar X verzocht de waarde van het tijdens het dienstverband in de jaren 1973-1985 opgebouwde pensioenkapitaal over te dragen naar Aangeslotene. In verband hiermee heeft Consument weer bij Aangeslotene een beleggingsverzekering gesloten (polisnummer 000). Verder heeft hij Aangeslotene

wederom verzocht een verdeling over de beleggingsfondsen aan te houden conform beleggingspakket D.

3.6. Tot 2003 heeft Consument jaarlijks een waardeoverzicht van Aangeslotene ontvangen.

3.7. Begin oktober 2006 heeft Aangeslotene van Consument een verzoek ontvangen tot overdracht van het in de onder 3.4. en 3.5. genoemde beleggingsverzekeringen opgebouwde pensioenkapitaal naar de onder 3.1. genoemde verzekering. Aangeslotene heeft Consument vervolgens bij brief van 3 oktober 2006 het volgende bericht:
"Wij ontvingen het toegezonden waardeoverdrachtformulier met het verzoekt tot inbreng van de waarde van de verzekering uit hoofde van uw vorig dienstverband (polisnummer 1 en 11). U overweegt gebruik te maken van het recht op waardeoverdracht. (…).
Indien u voor deze waardeoverdracht een andere beleggingskeuze wenst dan op de bijlage is aangegeven, verzoeken wij u uw keuze op de bijlage te vermelden."
Consument heeft de bijlage ter zake van het verzoek om waardeoverdracht op 5 oktober 2006 ondertekend. Consument heeft bij deze overdracht wederom gekozen voor de aankoop van beleggingen conform de verdeling van beleggingspakket D.

3.8. Aangeslotene heeft Consument bij e-mail van 5 oktober 2006 een waardeoverzicht toegezonden ter zake van de onder 3.1. genoemde verzekering. De totale waarde van de beleggingen bedroeg op dat moment € 450.264,60.

3.9. Eind 2008 heeft Consument bij Aangeslotene geïnformeerd naar de waarde van de beleggingen. Hem is toen gebleken dat het eindkapitaal veel lager was dan hij had verwacht. Verder heeft Consument geïnformeerd naar de mogelijkheid tot het door hem bepalen van een latere pensioendatum. Aangeslotene heeft Consument bij e-mail van 28 november 2008 hierover het volgende bericht:
"(…) Conform het reglement heeft u de mogelijkheid om de einddatum van uw pensioen ieder jaar maximaal een jaar uit te stellen (maximaal tot leeftijd 70). Indien u gebruik wilt maken van de uitstelmogelijkheid verzoeken wij u, door uw huidige werkgever, een schriftelijke verklaring aan te laten leveren waarin hij aangeeft dat u nog een jaar werkzaam zult zijn."

3.10. Op 1 mei 2009 is Consument 65 jaar geworden en is het verzekerd kapitaal uit de onder 3.1. bedoelde verzekering beschikbaar gekomen. Het eindkapitaal bedroeg op deze datum circa € 396.000,-.

3.11 Artikel 18a lid 4 sub 2 van de Wet op de loonbelasting luidt als volgt:
"4. Een ouderdomspensioen gaat niet later in dan bij het vroegste van de volgende tijdstippen:
1. (…);
2. ingeval de dienstbetrekking eindigt op of na de in de pensioenregeling vastgestelde ingangsdatum: het tijdstip waarop de dienstbetrekking eindigt;
3. (…);"
Verder staat, voor zover hier relevant, in het besluit van de Belastingdienst van 29 augustus 2003:
"*Vraag*
Bij de uitvoering van pensioenregelingen blijkt soms behoefte te staan bij pensioengerechtigden (…) om de wijze van uitvoering van de regeling te wijzigen. Dit geschiedt dan na het einde van de tegenwoordige dienstbetrekking in een overeenkomst met

de pensioenuitvoerder. De voormalige werkgever is hier vaak niet bij betrokken. Zijn dergelijke wijzigingen uit fiscaal oogpunt toegestaan?
Antwoord
Ja, dergelijke wijzigingen in een pensioenregeling ontmoeten fiscaal geen bezwaar onder de voorwaarde dat ze niet in strijd komen met de voorwaarden en grenzen van hoofdstuk IIB en artikel 38a van de Wet LB. (…)."

3.12 Consument heeft na zijn 65ste verjaardag niet in een dienstbetrekking gewerkt.

4. De vordering en grondslagen

4.1 Consument vordert dat Aangeslotene de jaarlijkse netto pensioenuitkering van € 27.000 verdubbelt.

4.2. Deze vordering steunt kort en zakelijk op de volgende grondslagen:
- Consument stelt dat Aangeslotene tekort is geschoten in de nakoming van de verzekeringsovereenkomst door geen medewerking te verlenen aan zijn verzoek tot het vaststellen van de pensioeningangsdatum op zijn 70ste verjaardag. Consument wijst erop dat voor de toepassing van artikel 18a van de Wet op de loonbelasting 1964 is vereist dat in de pensioenregeling een vaste ingangsdatum is opgenomen. Aan dit vereiste is niet voldaan. Consument stelt daartoe dat de pensioenregeling onder 3.1. uitgaat van een flexibele ingangsdatum waarbij hij als pensioengerechtigde de pensioendatum vrij kan kiezen, zolang die maar ligt tussen zijn 60ste en 70ste levensjaar. Het standpunt van Aangeslotene dat sprake is van een verzoek om uitstel van de pensioeningangsdatum van 65 jaar is derhalve onjuist.
Verder betwist Consument dat voor het bepalen van een latere pensioeningangsdatum is vereist dat sprake is van een actieve dienstbetrekking. Hij voert in dit verband aan dat de pensioengerechtigde en de pensioenuitvoerder, in afwijking van artikel 18a van de Wet op de loonbelasting 1964, ook na het einde van de dienstbetrekking de mogelijkheid hebben om de pensioeningangsdatum in de pensioenregeling aan te passen. Ter onderbouwing van zijn standpunt wijst hij op het besluit van de Belastingdienst van 29 augustus 2003, nr. CPP2003/530M, V-N 2003/44.22.
Tot slot stelt Consument dat Aangeslotene ten onrechte haar toezegging, inhoudende dat zij aan de Belastingdienst goedkeuring zou vragen voor het vaststellen van de pensioeningangsdatum op de 70ste verjaardag van Consument, niet is nagekomen.
- Verder is Aangeslotene tekort geschoten in de nakoming van haar zorgplicht. In de eerste plaats voert Consument aan dat Aangeslotene het kapitaal niet professioneel heeft beheerd door geen maatregelen te treffen teneinde een verdere waardedaling van het kapitaal te voorkomen. Consument wijst er in dit verband op dat Aangeslotene hem tijdig voor de waardedaling had moeten waarschuwen en hem had moeten wijzen op de mogelijkheid te switchen naar een minder risicovol beleggingspakket. Dit geldt temeer nu de pensioeningangsdatum naderde.
Verder stelt Consument dat Aangeslotene ten onrechte geen waardeoverzichten meer heeft verstrekt na 1 oktober 2004. Ter onderbouwing voert hij aan dat

Aangeslotene op grond van de pensioenregeling verplicht was hem jaarlijks een waardeoverzicht toe te sturen. Ten aanzien van de waardeoverzichten die wel zijn verstrekt betoogt Consument dat de daarop vermelde informatie misleidend is doordat met de voorbeeldkapitalen een onjuiste voorstelling van zaken wordt gegeven van de te verwachten rendementen.
- De pensioenverzekering is een ondeugdelijk product. Consument stelt daartoe dat de door Aangeslotene geselecteerde beleggingsfondsen totaal ongeschikt waren voor het opbouwen van pensioen. Hij leidt dit af uit de waardedalingen van de beleggingen.
- Tot slot stelt Consument dat de verzekering wordt gekenmerkt door een hefboomeffect en dat hij door dit hefboomeffect nadeel heeft geleden.

4.3. Aangeslotene heeft, kort en zakelijk weergegeven, de volgende verweren gevoerd:
- Het verzoek van Consument tot het vaststellen van de pensioeningangsdatum op zijn 70ste verjaardag is op juiste gronden afgewezen. Aangeslotene stelt dat het verzoek van Consument moet worden aangemerkt als een verzoek tot uitstel van de pensioeningangsdatum. Ingevolge artikel 18a lid 4 sub 2 van de Wet op de loonbelasting 1964 is voor het uitstellen van de pensioeningangsdatum vereist dat de pensioengerechtigde werkzaam is in dienstverband. Aan dit vereiste is in casu niet voldaan. Aangeslotene stelt daartoe dat Consument ten tijde van het bereiken van de 65-jarige leeftijd geen (gedeeltelijk) inkomen uit dienstbetrekking genoot.
Ten aanzien van het standpunt van Consument dat de pensioengerechtigde en de pensioenuitvoerder ook na het einde van de dienstbetrekking de mogelijkheid hebben om de pensioeningangsdatum in de pensioenregeling aan te passen merkt Aangeslotene op dat in het besluit van de Belastingdienst van 29 augustus 2003 tevens is bepaald dat tegen wijzigingen in een pensioenregeling geen bezwaar bestaat zolang deze niet in strijd zijn met de voorwaarden en grenzen in hoofdstuk IIB en artikel 38a (tekst t/m 2004) van de Wet op de loonbelasting 1964. Aangeslotene wijst erop dat het verlenen van medewerking aan het verzoek tot uitstel van de pensioeningangsdatum in strijd zou zijn met de voorwaarde in artikel 18a lid 4 sub b en daarmee met hoofdstuk IIB van genoemde wet en dat het verlenen van medewerking haar derhalve niet was toegestaan.
Verder merkt Aangeslotene op dat zij steeds bereid is geweest het verzoek om uitstel van pensioeningangsdatum met de Belastingdienst te bespreken, maar dat zij daarbij wel de voorwaarde heeft gesteld dat Consument aan haar documenten zou overleggen waaruit bleek dat sprake was van (gedeeltelijke) voortzetting van een dienstbetrekking. Aangeslotene wijst erop dat zij van Consument geen documenten heeft ontvangen en dat zij uit ervaring weet dat het zonder die documenten zinloos is bij de Belastingdienst te pleiten voor een pensioeningangsdatum na de 65ste verjaardag van de betrokkene.
- Van schending van de zorgplicht is geen sprake. Aangeslotene betwist dat zij gehouden was Consument voor de waardedaling te waarschuwen en hem te wijzen op de mogelijkheid te switchen naar een minder risicovol beleggingspakket. Zij stelt dat zij geen adviestaak had en dat Consument zelf verantwoordelijk was voor zijn keuze voor een bepaald beleggingspakket en voor zijn keuze om al dan niet gebruik te maken van de mogelijkheid te switchen. Ter onderbouwing van haar standpunt

verwijst Aangeslotene naar de brochure. Verder stelt zij dat de informatie in de brochure voldoende duidelijk is. Consument wist dan ook welk risico hij liep en dat hij het recht had zijn pakketkeuze aan te passen. Desondanks is Consument niet geswitcht van beleggingspakket en heeft hij op de momenten van waardeoverdracht evenmin gekozen voor een ander beleggingspakket.
- Ten aanzien van de waardeoverzichten voert Aangeslotene onder meer aan dat er geen causaal verband bestaat tussen het niet verstrekken van de overzichten en het door Consument beweerdelijk ondervonden nadeel.
- Aangeslotene betwist dat zij de aandelenfondsen slecht zou hebben beheerd. Zij wijst erop dat alle aandelenfondsen, ook die van andere fondsbeheerders, als gevolg van de beursontwikkelingen fors in waarde zijn gedaald.
- Verder betwist Aangeslotene dat de aandelenfondsen totaal ongeschikt zouden zijn voor het doel van pensioenopbouw.

5. Beoordeling

5.1. Consument legt aan zijn vordering drie klachten ten grondslag. Deze zullen hieronder afzonderlijk worden behandeld.

Latere pensioeningangsdatum

5.2. Voorop staat dat de rechtsbetrekking tussen Consument en Aangeslotene ingevolge artikel 1 Pensioenwet is vastgelegd in het pensioenreglement van werkgever A. Dit pensioenreglement is leidend voor de pensioenaanspraken die Consument heeft opgebouwd. De Commissie beschikt niet over het pensioenreglement maar is desondanks van oordeel dat op basis van de pensioenverzekeringsovereenkomst in alinea 3.1. en de brochure in alinea 3.2. met voldoende zekerheid kan worden aangenomen dat in het pensioenreglement is vastgelegd dat de pensioeningangsdatum flexibel kon worden vastgesteld tussen het 60ste en 70ste levensjaar, maar dat als uitgangspunt had te gelden dat de pensioenverzekering tot uitkering zou komen op het moment dat de deelnemer de leeftijd van 65 jaar bereikte. Dat de pensioeningangsdatum in beginsel was vastgesteld op de leeftijd van 65 jaar leidt de Commissie enerzijds af uit het feit dat in bijlage I van de verzekeringsovereenkomst wordt gesproken over ‘de leeftijd van 65 jaar’ en over ‘vervroegde of uitgestelde einddatum’ en anderzijds uit het feit dat zowel in de verzekeringsovereenkomst als de brochure ter zake van de keuze van het beleggingspakket wordt uitgegaan van een maximum leeftijd van 65 jaar.

5.3. Het aan de Commissie voorgelegde geschil betreft de vraag of Aangeslotene tekort is geschoten in de nakoming van de verzekeringsovereenkomst door in 2008 geen medewerking te verlenen aan het verzoek van Consument tot vaststelling van de pensioeningangsdatum op zijn 70ste verjaardag. Bij de beantwoording van deze vraag heeft de Commissie de vordering te beoordelen aan de hand van de destijds geldende wet- en regelgeving. In het onderhavige geval betreft dit het in alinea 3.11. vermelde artikel 18a lid 4 sub 2 van de Wet op de loonbelasting en het besluit van de Belastingdienst van 29 augustus 2003.

5.4. In artikel 18a lid 4 sub 2 van de Wet op de loonbelasting is bepaald dat wanneer de dienstbetrekking eindigt op of na de in het pensioenreglement vastgestelde ingangsdatum, het ouderdomspensioen ingaat op het moment dat de dienstbetrekking eindigt. Voor het onderhavige geval betekent dit dat Consument – op het moment dat hij de in het pensioenreglement vastgestelde pensioenleeftijd van 65 jaar bereikte – de ingangsdatum van zijn ouderdomspensioen alleen later kon doen bepalen als hij werkzaam bleef in een dienstbetrekking. De Commissie stelt vast dat aan deze voorwaarde niet was voldaan. Consument heeft ter zitting immers verklaard dat hij zijn toenmalige dienstbetrekking destijds niet heeft voortgezet en ook niet elders een dienstbetrekking heeft aanvaard.

5.5. Verder overweegt de Commissie dat de Belastingdienst in zijn besluit van 29 augustus 2003 heeft bepaald dat de wijze van uitvoering van een pensioenregeling na het einde van de dienstbetrekking alleen kan worden gewijzigd, voor zover dit geen strijd oplevert met de voorwaarden en grenzen van hoofdstuk IIB en artikel 38a van de Wet op de loonbelasting. Hiervoor is onder 5.4. overwogen dat een latere pensioeningangsdatum dan 65 jaar ingevolge artikel 18a lid 4 sub 2 van de Wet op de loonbelasting niet mogelijk was. Aanpassing van de pensioeningangsdatum tot de 70ste verjaardag van Consument zou in het onderhavige geval dan ook in strijd zijn geweest met de voorwaarden in artikel 18a lid 4 sub 2 en daarmee met hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting. De stelling van Consument dat de pensioeningangsdatum ook kon worden aangepast na het einde van de dienstbetrekking, wijst de Commissie dan ook van de hand.

5.6. Uit het vorenstaande volgt dat Aangeslotene het verzoek tot een latere pensioeningangsdatum van Consument terecht heeft afgewezen. Van een tekortkoming in de nakoming van de verzekeringsovereenkomst is derhalve geen sprake. Daarnaast is de Commissie van oordeel dat het besluit van Aangeslotene, om het verzoek van Consument niet ter beoordeling voor te leggen aan de Belastingdienst, gerechtvaardigd was. De Commissie acht in dat verband van belang dat Aangeslotene onweersproken heeft gesteld dat zij van Consument geen documenten heeft ontvangen waaruit bleek dat sprake was van (gedeeltelijke) voortzetting van een dienstbetrekking. Bij die stand van zaken kan de Commissie – gelet op hetgeen hiervoor onder 5.4. is overwogen – niet anders concluderen dan dat het bij voorbaat zinloos was bij de Belastingdienst te pleiten voor een latere pensioeningangsdatum.

Schending zorgplicht

5.7. Op grond van de brochure in alinea 3.2. stelt de Commissie vast dat Consument is geïnformeerd dat hij voor de opbouw van het pensioenkapitaal de keuze had tussen zes beleggingspakketten die opliepen van een behoudend naar een risicovol beleggingsprofiel, dat hij tussentijds kon switchen van beleggingspakket en dat het initiatief daartoe bij hem als deelnemer lag. Daarnaast stelt de Commissie vast dat Consument bij zijn toetreding tot de pensioenregeling in 1998 heeft gekozen voor beleggingspakket D en dat hij deze keuze nadien ook heeft gemaakt ter zake van de verzekeringen met de polisnummers 03622922 en 3659130. Tot slot stelt de Commissie vast dat Consument bij zijn verzoek in oktober 2006 tot

waardeoverdracht, door Aangeslotene geattendeerd op de mogelijkheid tot switchen, wederom heeft gekozen voor beleggingspakket D.

5.8. Consument stelt zich op het standpunt dat de aard van de verzekering en de sterke waardedaling van de beleggingen meebrachten dat van Aangeslotene mocht worden verlangd dat zij haar klanten actief benaderde en hen zo nodig adviseerde te switchen van beleggingspakket. De Commissie volgt Consument niet in dit standpunt en is van oordeel dat de tussen partijen gesloten overeenkomst geen verplichting voor Aangeslotene meebracht Consument actief te adviseren aangaande de door hem gekozen beleggingscombinatie en dat ook de zorgplicht van Aangeslotene niet zover strekte dat van haar kon worden gevergd dat zij uit eigen beweging met Consument contact opnam teneinde hem voor waardedaling van de beleggingen te waarschuwen dan wel hem te adviseren de waardedaling van de beleggingen te beperken door te switchen naar een behoudender beleggingspakket. De Commissie overweegt nog dat Aangeslotene weliswaar vanaf 1 januari 2009 invulling diende te geven aan de in artikel 52 Pensioenwet neergelegde zorgplicht inhoudende dat zij aan Consument diende te adviseren over de spreiding van de beleggingen, maar de termijn tot de pensioeningangsdatum van 1 mei 2009 was voor Aangeslotene te kort om een advies op dat punt nog met enig praktisch effect op te volgen.

5.9. Verder stelt de Commissie vast dat in de brochure is vermeld dat de deelnemer periodiek een overzicht ontvangt van de waarde van de beleggingen. Niet ter discussie staat dat Aangeslotene, ondanks de toezegging daartoe, vanaf 2004 geen waardeoverzichten meer uit eigen beweging heeft verstrekt. Hoewel het handelen van Aangeslotene niet fraai is, leidt het niet tot de conclusie dat de vordering moet worden toegewezen. De Commissie acht in dat verband van belang dat door Consument niet is gesteld dat hij zou zijn geswitcht van beleggingspakket indien hij de jaaroverzichten wel had ontvangen. Daarnaast acht de Commissie dit, gezien de eerdere consequente beleggingskeuzes van Consument, ook geenszins aannemelijk.

5.10. Tot slot overweegt de Commissie dat Consument niet heeft onderbouwd, noch aannemelijk heeft gemaakt dat de voorbeeldkapitalen die op de waardeoverzichten stonden vermeld, gebaseerd waren op rendementen die naar de stand van de destijds gebruikelijke praktijk onrealistisch waren en daarmee in strijd met de Code Rendement en Risico. Daar komt bij dat Consument niet heeft weersproken dat Aangeslotene het niet slechter heeft gedaan dan andere fondsbeheerders. De Commissie is dan ook van oordeel dat Consument onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt dat hij door onrealistische rendementen of slecht fondsbeheer nadeel heeft geleden.

Kostenstructuur

5.11. Consument stelt dat de verzekering wordt gekenmerkt door een hefboomeffect en dat hij hierdoor financieel nadeel heeft geleden. Het hefboomeffect zou volgens Consument een desastreuze invloed hebben gehad op de omvang van de beleggingen. De Commissie stelt vast dat Consument niet heeft toegelicht om welke kosten het gaat, hoe die kosten van invloed zijn geweest op het uiteindelijke resultaat en waarom die kosten in verhouding onredelijk hoog zouden zijn. Evenmin heeft Consument toegelicht wat de omvang is van de schade. Consument heeft naar het

oordeel van de Commissie dan ook te weinig concrete feiten en omstandigheden aangevoerd op grond waarvan kan worden aangenomen dat hij als gevolg van een hefboomeffect financieel nadeel heeft geleden.

5.12. Op grond van het voorgaande komt de Commissie tot de conclusie dat de vordering van Consument dient te worden afgewezen. Alle overige door partijen ingebrachte stellingen en argumenten kunnen niet tot een ander oordeel leiden en zullen derhalve onbesproken blijven.

6. Beslissing

De Commissie wijst bij wege van bindend advies de vordering van Consument af.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak.